

СЕКЦІЯ 4. КРЕАТИВНІ ІНДУСТРІЇ СУЧАСНОГО СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ

*Гаврилович Сергій Миколайович,
аспірант Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*

АКТУАЛЬНІСТЬ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ НА МІЖНАРОДНИХ АРТ-ІВЕНТАХ ПЕРШОЇ ЧВЕРТІ ХХІ СТОЛІТТЯ

Міжнародна культурна співпраця є однією із фундаментальних основ зміцнення взаєморозуміння та толерантності між державами, націями, народами. У художніх творах образотворчого і декоративного мистецтва засобами мистецької виразності унаочнюються показові відголоски на політичні, економічні, соціальні, етнічні, екологічні та інші проблеми. Платформою для їхнього представлення широкій аудиторії є експозиції сталих і тимчасових виставок у традиційних галереях та на тематичних вебсайтах. Вони відіграють ключову роль у сприянні розвитку культурного діалогу, представленні національної спадщини, пізнанню та інформативному обміну культурними цінностями.

Україна має багату культурну спадщину та сучасний потенціал, який щораз активніше репрезентовано на міжнародних експозиціях для привернення уваги іноземної аудиторії [1; 12]. Проте цього не достатньо, щоб говорити про різносторонню популяризацію художньої культури України у світі. Таке спостереження помічено також під час активізації виставок, як рефлексії на повномасштабну московсько-українську війну. Інтерес до мистецьких процесів в Україні носить характер дещо симптоматичний і короткотривалий.

Розробка проблеми дослідження – репрезентації української культури з галузі образотворчого та декоративного мистецтва у міжнародних експозиційних практиках є новою й водночас опирається вже на її часткове опрацювання культурологами, музеологами, мистецтвознавцями, галеристами, висвітлена журналістами, блогерами, поціновувачами мистецтва [5; 9]. *Новизна теми* підтримується швидкими змінами пріоритетних тематичних виставок у сув'язі з глобалізаційними процесами, постійним вдосконаленням нанотехнологій, активного їх використання у експозиційній діяльності [2].

Згідно з власними спостереженнями арт-івенти в основному відбуваються завдяки особистим контактам ініціаторів виставок без активної участі офіційних структур держави. На основі викладеного виникає *робоча гіпотеза дослідження* – українська культура у міжнародній експозиційно-мистецькій парадигмі представлена ще слабко, не в повній мірі демонструється потенціал образотворчого та декоративного мистецтва, а його репрезентація активізується як резонанс важливих подій.

Мета дослідження – виявлення ролі та місця української культури з галузі образотворчого і декоративного мистецтва серед актуальних арт-івентів у контексті міжнародних експозиційно-мистецьких практик першої чверті ХХІ ст. Щоб досягти визначеної мети потрібно проаналізувати історіографію, джерельну базу та обрати теоретико-методологічний інструментарій; уточнити розуміння особливостей сучасних процесів міжнародних експозиційно-мистецьких парадигм, а також обґрунтувати місце і роль української культури у цих практиках; класифікувати тематику і локації міжнародних виставок; охарактеризувати стратегії та вказати підходи України щодо представлення національної культурної спадщини; простежити позитивні та негативні аспекти культурного діалогу України під час міжнародних арт-івентів; визначити основні питання щодо розробки рекомендацій для покращення репрезентативної участі України в міжнародних експозиційних проєктах та зростання ефективності культурного діалогу.

Об'єктом дослідження є репрезентація української культури у світі, а його *предметом* – українські експозиційно-мистецькі практики міжнародного рівня з галузі образотворчого і

декоративного мистецтва в сучасних умовах. Для успішного виконання поставлених у роботі завдань планується послуговуватися *загальнонауковими* (аналіз та синтез, індукція та дедукція, порівняння та аналогія, абстрагування та узагальнення), *спеціально-науковими* (спостереження, опитування, фотографування, прогнозування) й *конкретно-проблемними методами* (історичний, причинно-наслідковий, ситуативний, динамічний методи аналізу явища).

У контексті таких сучасних експозиційно-мистецьких практик для дослідження є важливою аналітична стаття Т. Міронової [6], у якій окреслено типи просторів для експонування: музейний зал з класичним експонуванням; white cube; open space; workshop space; free place; віртуальні артпроекти. Оскільки дослідження передбачає міждисциплінарний підхід, то для осмислення складної проблематики репрезентації культури братимуться до уваги праці як загальнотеоретичні, так і вузько-спеціальні з культурології, музеєзнавства, мистецтвознавства, політології, міжнародних відносин та інших близьких за спрямуванням наук [3; 4; 7; 8; 10; 11].

Очікується здобути важливі *наукові результати*, що дозволить доповнити інформацію про діяльність сучасних міжнародних мистецьких виставок; збагатити здобутки культурології та новими розробками експозиційно-мистецькі практики; означити місце і роль репрезентації української культури; отримати низку відповідей на питання оптимальних векторів перспективного розвитку популяризації культурних надбань України.

Практичне значення вбачається у сприянні безпосередньо відповідальним інституціям щодо розширення культурного діалогу України у світі та розвитку стратегій і участі України в міжнародних культурних проєктах. Результати дослідження будуть цінними також для туристичної сфери послуг, для мистецтвознавців, політологів та соціологів. Важливо, що праця стане своєрідним посібником у програмуванні міжнародної виставкової діяльності, особливо для ключових державних установ.

Література

1. Аегертер О. Українські художники Швейцарії в умовах пандемії. *Вісник Закарпатської академії мистецтв*. 2020. № 14. С. 56–62. DOI: 10.35204/2520-6419-2020-1-14-56-62 (дата звернення: 29.07.2023).
2. Вовк Н., Лісіна С. Репрезентація культурної спадщини України через електронні виставки. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2019. № 2. С. 156–161. DOI: 10.32461/2226-3209.2.2019.177382 (дата звернення: 29.07.2023).
3. Гавриленко І. Концепції та моделі здійснення культурної дипломатії. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2014. № 2 (41). С. 5–9. URL: <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/knu/article/view/2723> (дата звернення: 29.07.2023).
4. Герчанівська П. Постмодернізм: інноваційні форми і технології культурної практики сучасності. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2013. № 3. С. 58–62. DOI: 10.32461/2226-3209.3.2013.137433 (дата звернення: 29.07.2023).
5. Каткова Т. Поняття культурної спадщини за міжнародним та українським законодавством. *Право і безпека*. 2005. Т. 4, № 5. С. 148–152.
6. Міронова Т. Художні експозиційні практики: традиційність і сучасність. Проблеми існування сучасного мистецтва в експозиційних просторах. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Мистецтвознавство*. 2021. № 37. С. 86–92. DOI: 10.35619/ucpm.vi37.444 (дата звернення: 29.07.2023).
7. Мусієнко Н. Мистецтво в контексті культурної дипломатії: Теоретичні засади та сучасні практики. *Сучасне мистецтво*. 2016. Т. 12. С. 122–133.
8. Поляк А. Галереї, мистецькі центри та міжнародні виставки: де українські митці представляють свої роботи у Європі. *L'Officiel Україна*. URL: <https://officiel-online.com/lifestyle-2/art/exhibitions-in-europe-where-ukrainian-artists-showed-their-works/> (дата звернення: 04.10.2023).
9. Садовенко С. Хронотопи аксіосфери української народної художньої культури : монографія. Київ : Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв, 2019. 356 с.
10. Степанюк І. Мадрид, Нью-Йорк, Краків: 7 виставок українських митців закордоном. *Esthète*. URL: <https://www.esthetegazeta.com/post/7-vystavok-ykrayinskyh-mytsiv-zakordonom> (дата звернення: 04.10.2023).

11. Goff P. Cultural Diplomacy. *The Oxford Handbook of Modern Diplomacy* / ed. by A. Cooper, J. Heine, R. Thakur. Oxford, 2013. P. 419–435. DOI: 10.1093/oxfordhb/9780199588862.013.0024 (дата звернення: 29.07.2023).

12. Zhurunova T. Exhibition Projects of the Vinnytsya Regional Museum during the Critical Phase of Russia's War in Ukraine. *Museum and Society*. 2023. Vol. 21, no. 2. P. 40–43. DOI: 10.29311/mas.v21i2.4315 (дата звернення: 31.07.2023).

Ден Еньї,

*аспірант Сумського державного
педагогічного університету імені А. С. Макаренка*

ЕКСПЕРИМЕНТИ КИТАЙСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ ІЗ СУЧАСНИМИ ТЕХНІКАМИ

Сучасні техніки в музиці – це новий музичний жанр, який використовує авангардні досягнення заходу. Деякі китайські дослідники вважають «новою» музикою Китаю творчість китайських композиторів протягом близько 150 років. Це було часом зближення східних і західних традицій, синтезу стилів традиційної культури та різних світових досягнень, часом національних творчих явищ європейського спрямування. Вчені виділяють три періоди « нової » музики. Перший рахують з початку знайомства Китаю з європейським романтизмом – понад 100 років з 40-х років XIX століття. Другий – з 1949 по 1976 рік – це час соціальних змін до завершення Культурної революції. Та третій – з 1976 року до сьогодні – пов'язаний із освоєнням західного інноваційного досвіду XX століття. Тут відбувається активний розвиток китайського музичного мистецтва у жанрі академічної музики; важливо, що китайські композитори та музиканти, які проживають в різних країнах (США, Франція, Німеччина та інші), представляють світові сучасну китайську музику.

Особливо важливо відзначити інтерес китайських дослідників до додекафонії та серійної композиції. Серійна техніка привернула увагу китайських композиторів ще в 80-х роках XX століття: вони вивчали навчальну літературу західних країн, аналізували твори класиків нової віденської школи, установлювали особисті контакти із західними музикантами та вивчали в Європі та США. Ло Чжунжун переклав твори А. Шенберга та американських прихильників серіалізму А. Форте та Дж. Перла на китайську мову. Серед перших музикантів, які розпочали вивчення серійної музики, був Чжень Інле. Починаючи з кінця 1970-х років, він викладав авторські курси з дванадцятиступіневої музики для студентів та аспірантів вищих навчальних закладів в Уханській консерваторії і, у 1989 році, написав підручник для консерваторій під назвою «Курс складання серійної музики». У ньому були проаналізовані найвідоміші твори авторів так званої « нової віденської школи », а також деякі китайські композиції. Чжень Інле також написав статтю для англomовного видання, щоб представити західним читачам роботи китайських композиторів у серійній техніці.

Незважаючи на те, що перше знайомство з радикальними композиторськими дослідженнями в Китаї відбулося ще в 40-х роках XX століття. Композитор Вольфганг Френкель, який виїхав з фашистської Німеччини в 1939 році після визволення із концтабору, вперше ознайомив китайських музикантів з додекафонією через свої композиції. У 1940-х роках він створив «Три оркестрові пісні» на вірші китайських поетів з династії Тан і Сун, перекладені на німецьку мову (1941), а також «Три двохчастинні прелюдії» для фортепіано (1945). В. Френкель викладав музику в Китаї, і його учні, Сан Тун та Цін Сисюань, пізніше поділилися своїми спогадами. Сан Тун створив перші китайські атональні композиції, такі як «Нічний пейзаж» для скрипки та фортепіано та «У далекій країні» для фортепіано в 1947 році, коли в Китаї все ще панував романтичний стиль. Серйозне вивчення європейського авангардного досвіду XX століття відбувалося в Китаї протягом останніх двох десятиліть століття.

У 1980 році було опубліковано перший додекафонний твір – «Збираючи квіти лотосу вздовж берега річки» Ло Чжунжуна – що викликало великий інтерес і звернуло китайських

<i>Погребняк Г. П.</i>	Музика як фактор формування творчих тандемів: режисер-композитор	92
<i>Садовенко С. М.</i>	Музика в сучасному сценічному мистецтві: тенденції, особливості, перспективи	94
<i>Супрунова Д. А.</i>	Схожі та відмінні риси мюзиклу від популярних музично-сценічних жанрів	96
<i>Туріна О. А.</i>	Професійна компетентність актора та проблема аскези	98

КРЕАТИВНІ ІНДУСТРІЇ СУЧАСНОГО СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ

<i>Гаврилович С. М.</i>	Актуальність репрезентації української художньої культури на міжнародних арт-івентах першої чверті ХХІ століття	101
<i>Ден Еньї</i>	Експерименти китайських композиторів із сучасними техніками	103
<i>Євдокименко А. С., Пилипчук О. Д.</i>	Використання технологій візуалізації в дизайні інтер'єру	104
<i>Ковалевський А. Г.</i>	Застосування графічних редакторів при створенні натюрмортів на основі фотозображень, створених за допомогою світлового пензля	106
<i>Кравченко А. І.</i>	Український авангард у дигітальних інтерпретаціях NFT	108
<i>Мацука В. М.</i>	Артменеджмент як унікальна технологія сучасності	110
<i>Пилипчук О. Д., Гора А. С.</i>	Способи передачі впливу артоб'єктів на емоції та настрої людей в інтер'єрі	112

КУЛЬТУРОЛОГІЯ ТА МІЖКУЛЬТУРНІ КОМУНІКАЦІЇ

<i>Anderson L.</i>	Intercultural communication competenc [Компетентність міжкультурної комунікації]	114
<i>Галюк С. В.</i>	Обрядові весільні практики в контексті модернізації дозвіллевої діяльності культурних закладів київщини.....	116
<i>Гончар К. Р.</i>	Значення виставкової діяльності українських художників в країнах ЄС на прикладі проекту «Агу ура»	118
<i>Лю Цзюньї</i>	Глобалізація як впливовий фактор у музичному мистецтві: трансформація та інтеграція музичних культур схід-захід	119
<i>Маруховська-Картунова О. О.</i>	Формування міжкультурної комунікативної компетентності як важливої складової фахової підготовки здобувачів вищої освіти в Україні	120
<i>Safonova I.</i>	The extraordinary personality of Nykolai Sviatosha [Надзвичайна особистість Миколи Святоші]	122
<i>Соболевська С. О.</i>	Використання народної ляльки в арттерапії: культурологічний аспект	123

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв**

КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКЕ СЕРЕДОВИЩЕ: ТВОРЧІСТЬ ТА ТЕХНОЛОГІЇ

*Матеріали
XV Всеукраїнської науково-практичної конференції*

19 жовтня 2023 року

Київ – 2023

Культурно-мистецьке середовище: творчість та технології : матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. / М-во культ. України та інформ. політики ; Нац. акад. кер. кадрів культ. і мистец. ; Наук. тов. студ., асп., доктор. і молод. вч. (Київ, 19 жовтня 2023 р.). Київ : НАКККіМ, 2023. 195 с.

Збірник матеріалів присвячено актуальним питанням стану культурно-мистецького простору в умовах сьогодення, технологій музичного продакшну в актуальному мистецтві, сценічного й аудіовізуального мистецтва, креативних індустрій сучасного соціокультурного простору, культурології та міжкультурних комунікацій; представлено дослідницькі практики молодих науковців.

Рекомендовано викладачам і здобувачам закладів вищої освіти, а також широкому колу читачів.

Редакційна колегія

Копієвська О. Р., в.о. ректора Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, доктор культурології, професор, заслужений працівник освіти України

Степаненко Л. М., перший проректор з науково-педагогічної роботи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, доктор педагогічних наук, доцент

Денисюк Ж. З., в.о. проректора з наукової роботи та міжнародних зв'язків Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, доктор культурології, доцент

Бугайова О. І., начальник відділу наукової та редакційно-видавничої діяльності Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, кандидат філологічних наук

Сєрова О. Ю., в.о. завідувача кафедри музичного продакшну Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, кандидат мистецтвознавства, член Національної спілки композиторів України

Белявіна Н. Д., кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри музичного продакшну Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, заслужений діяч мистецтва України

Грищенко В. І., заступник завідувача кафедри музичного продакшну Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, кандидат педагогічних наук, доцент

*Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
(протокол № 4 від 27.11.2023)*

**Позиція авторів може не збігатися з позицією редакційної колегії збірника.
Автори несуть повну відповідальність за викладений матеріал.**